

№ 3 педагогикалық кеңестің хаттамасы

30.01.2026

Хромтау қаласы

Тақырыбы: «Мемлекеттік стандарт талаптарына сәйкес мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие беруді жүзеге асырудың тиімді әдіс-тәсілдері»

Қатысқаны: 28

Өткізу формасы: іскерлік ойын «Не? Қайда? Қашан?».

Күн тәртібінде:

1. Тақырыптық тексерістің қорытындысы (меңгеруші С.С.Баймағамбетова);
2. «МКҚК № 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының 2025-2026 о.ж. арналған оқу-тәрбие жұмысының жартыжылдық есебі» (меңгеруші С.С.Баймағамбетова);
3. «Мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие беру жұмысының жағдайы» тақырыптық тексерістің қорытындысы (әдіскер И.А.Джанадилова);
4. «Мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие берудің тиімді әдіс-тәсілдері» (әдіскер И.А.Джанадилова);
5. «Жасыл балабақша» экологиялық жобасы (тәрбиеші А.Тұрмағанбет);
6. «Табиғатқа байланысты эксперимент жұмыстары» (тәрбиеші Т.Алдаберген);
7. «Балабақшадағы экологиялық жоба – болашаққа жасалған кадам» (тәрбиеші Г.Измалева);
8. Іскерлік ойын: «Не? Қайда? Қашан?» ойыны (әдіскер И.А.Джанадилова).

ЖИНАЛЫС БАРЫСЫ:

1.Бірінші сұрақ бойынша меңгеруші С.С. Баймағамбетова бірінші педагогикалық кеңестің барлық шешімінің орындалғанын айтты.

2.Екінші сұрақ бойынша меңгеруші С.С.Баймағамбетова «МКҚК № 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының 2025-2026 о.ж. арналған оқу-тәрбие жұмысының жартыжылдық есебі» туралы баяндама оқыды:

№ 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының ұжымы өз жұмысын 29.08.2025 ж. № 1 педагогикалық кеңесте бекітілген 2025-2026 о.ж. арналған жылдық жоспар негізінде жүзеге асырылып келеді. Балабақшаның педагогикалық ұжымы «Мектеп жасына дейінгі баланың шығармашылық және танымдық қабілеттерін дамыту» бағыты бойынша жұмыс істейді.

Мақсаты - «Мектеп жасына дейінгі баланың бойында тұлғалық қасиеттерді қалыптастыруға бағытталған қолайлы жағдай туғызу, әр баланың қызығушылықтарын, ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жалпы адами ұлттық құндылықтар негізінде оларды толыққанды дамыту мен әлеуетін ашу» болып табылады. Осыған сәйкес жаңа оқу жылына төмендегідей міндеттер қойылды:

Тәрбиеленушілердің өмірін қорғау және денсаулығын нығайту, салауатты өмір салты негіздерін, қауіпсіз өмір сүру дағдыларын қалыптастыру; олардың өнімді-қозғалыс,

бейімделу, коммуникативтік, эмоционалды, әлеуметтік, когнитивтік дағдыларын қалыптастыру;

- ✓ Әр тәрбиеленушінің жеке қабілеттері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жайлы дамытушы қауіпсіз білім беру ортасын, оның ішінде инклюзивті орта құру;
- ✓ «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы негізінде мектепке дейінгі ұйым тәрбиеленушілерін жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген еңбекқор, адал, саналы, жасампаз бағытта тәрбиелеу;
- ✓ Әдістемелік жұмыстың белсенді формалары, курстық дайындықтан өту, аттестаттау, түрлі кәсіби байқауларға қатысу арқылы педагогтердің кәсіби құзыреттіліктеріне (құқықтық, кәсіби, қарым-қатынас, ақпараттық) және білім беру талаптарына сәйкес кадрлардың әлеуетін дамыту.

Қазіргі қоғамда педагог ерекше назар аударуды талап ететін тұлға болып табылатыны белгілі, сондықтан қоғамнан ұрпақ тәрбиесімен айналысатын рухани сауатты, зиялы мамандарды дайындауға бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру саласында өзекті мәселеге айналып отыр. Балабақшадағы педагог қызметкерлердің кәсіби деңгейлерін арттырып, маман ретінде қалыптастыру мақсатында «Жас мамандар мектебінің жоспарын бекіту», «Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделін іске асыру шеңберінде мектепке дейінгі білім беру педагогі» тақырыптарында жас мамандар отырысы, «Мектепке дейінгі ұйымдағы денсаулық сақтау технологиясын қолданудың маңыздылығы» тақырыбында семинар, «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдары», «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы бойынша физикалық қасиеттерді дамыту, коммуникативтік дағдыларды дамыту бағыттары бойынша міндеттер», «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы бойынша танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту, балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту, әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру бағыттары бойынша міндеттер» тақырыбында әдістемелік кеңестер «2025-2026 жаңа оқу жылына арналған негізгі жұмыс істеу бағыттары», «Мектеп жасына дейінгі баланың өмір қауіпсіздігі мен денсаулығын сақтау және қорғау дағдысын қалыптастыру» тақырыптарында педагогикалық кеңестер өткізілді.

Биылғы оқу жылында балабақшамыз «Асыл мұра» жобасы бойынша жұмыстанып келеді. Балабақшадағы этнопедагогиканың негізгі мақсаты – баланы ұлттық құндылықтар негізінде тәрбиелеу, оның рухани-адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру. Осы мақсатты көздей отырып, балабақшада әжелер, әкелер, аналар мектебінің іс-шаралары тұрақты түрде ай сайын өткізіліп келеді. Жалпы жоба жұмысы салт-дәстүр, халық ауыз әдебиеті, ұлттық аспаптар, ұлттық тағам, ұлттық ойындар, ұлттық киімдер сияқты негізі бөлімдерді қамтиды. 2025-2026 о.ж. мамыр айында аталған тақырыпқа байланысты аудандық семинар өткізу жоспарға қойылып отыр.

Бұдан бөлек, балабақшамыз № 5 «Ақбота» бөбекжай-балабақшасының құзыреттілік орталығының қатарына, № 7 «Еркетай» тірек бөбекжай-балабақшасының магниттік балабақшалар қатарына, сонымен бірге № 6 «Ақкөгершін» бөбекжай-балабақшасының «Жасыл балабақша» жобасына сәйкес жауапты балабақшалар қатарына еніп, осы аталған балабақшалармен бірлесіп жұмыс істеп, педагогтері оқыту және практикалық семинарларына қатысып, өз іс-тәжірибесілерімен бөлісуде.

Жыл басынан бері балабақшамыздың әдіскері И.А. Джанадилова № 7 «Еркетай» тірек бөбекжай-балабақшасының жұмыс жоспарына сәйкес, ауданымыздың барлық

жас әдіскерлеріне арналған «Мектепке дейінгі ұйымда әдістемелік жұмысты ұйымдастырудағы әдіскер құжаттарын жүргізу» тақырыбында аудандық оқыту семинарын ұйымдастырып, өз іс-тәжірибесімен бөлісті.

Балабақша дефектологі Б.С.Княшева № 5 «Ақбота» бөбекжай-балабақшасының құзыреттілік орталығының жоспарына сәйкес «Балабақшада ерекше бала өзін үйдегідей сезінуге жағдай жасау, баланың мектепке дайындығы және ата-ана кеңесін ұйымдастыру жолдары» тақырыбында өткен семинарда «Шелленбергер пирамидасы» тақырыбында өз іс-тәжірибесімен бөлісті.

Сонымен бірге, балабақша әдіскері И.А.Джанадилованың жетекшілік етуімен аудандық білім бөлімінің бұйрығына сәйкес аудандық шығармашылық шеберхана ашылып, № 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының базасында отырысы өтті.

Балабақшада консультациялық пункт жұмыс істейді. Консультациялық пункт жұмысының мақсаты - мектеп жасына дейінгі балаларды үйде тәрбиелеп отырған отбасыларға консультациялық және әдістемелік көмек көрсету.

№ 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының консультациялық пункті Қазаксатн Республикасында мектепке дейінгі, орта техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын (2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 ҚРК) іске асыру жөніндегі іс-кіміл жоспарына және консультациялық пункттерді ұйымдастыру бойынша нұсқамаға сәйкес және 03.09.2024 № 52 н/бұйрығы негізінде ашылды. Консультациялық пунктке биылғы оқу жылында барлығы 8 бала тіркелді, оның ішінде 3 жаста 1 бала, 4 жаста 2 бала, 5 жаста 5 бала. Консультациялық пунктте меңгеруші, әдіскер, дефектолог, психолог, дене шынықтыру нұсқаушысы, музыка жетекшілері, медбике мамандары жұмыс істейді.

Консультациялық пунктте жылдық жоспар, жұмыс кестесі, отырыс хаттамалары, ата-аналармен келіс-шарттар, ата-аналарды тіркеу журналдары бар. Барлық құжаттар балабақшаның сайтында орналасқан.Сонымен қатар, балабақшада арнайы консультациялық пункт кабинеті ашылып, қажетті құралдармен жабдықталды.

Сонымен қатар, психолог,дефектолог сияқты білікті мамандар ата-аналарға психологиялық, әлеуметтік, педагогикалық консультациялар беріп, бала дамуындағы ерекшеліктерді анықтап, тәрбиенің негізгі бағыттары туралы хабар береді. КІП-ке келетін ата-аналардың сұранысы көбіне, баланың сөйлеу тіліндегі кемшіліктеріне және баланың бейімделуіне байланысты екені байқалады. Логопед, дефектолог, психолог мамандарына ата-ана тарапынан сұраныс жоғары. Ата-аналардың педагогикалық мәдениетін қалыптастыруға, ата-аналарды отбасы жағдайында тәрбие процесін ұйымдастыруға, үйретуге бағытталған түзету және дамыту әдіс-тәсілдерімен таныстыру жұмыстары КІП-те үздіксіз жүргізіліп келеді.

3. Үшінші сұрақ бойынша әдіскер И.А.Джанадилова «Мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие беру жұмысының жағдайы» тақырыптық тексерістің қорытындысын оқыды:

№ 9 «Жұлдыз-Ай» бөбекжай-балабақшасының жылдық жоспарына сәйкес, 2025-2026 о.ж. қаңтар айының 26 мен 29 аралығында балабақшада тақырыптық тексеріс жүргізілді. Тексеріс мақсаты – мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие беру жұмысының жағдайын анықтау.

Тексеріс міндеттері:

- ұйымдастырылған оқу қызметтеріне қатысу;
- топтағы табиғат бұрыштарын тексеру;
- экологияға байланысты кітаптар қорын тексеру.

Тексеріс барысында төмендегідей нәтижелер болды:

Тексеріс барысында барлық топтарда жанартылған білім беру мазмұны бойынша ұйымдастырылған оқу қызметтері тексерілді.

«Гүлдер» - Г.Азирбекова.

Тәрбиеші балаларға табиғат, табиғатты қорғау туралы мультфильм көрсетіп, тақтада ілінген суреттер бойынша табиғат туралы айтып түсіндірді. Су туралы түсіндіре отырып, балаларға сумен қызықты эксперимент жұмыстарын жүргізді. «Қайсысы, тауып көр?» жануарларға байланысты дидактикалық ойын және «Аквариумдағы балықтар» аквариумдағы балықтарды аулау ойындарын ойнатты.

Топта табиғат бұрышы бар, безендіру жұмыстары толық аяқталмаған, бұрышта 6 бөлме өсімдігі, 1 гүл суарғыш, бақылау парағы бар. Экологияға байланысты 4 кітапша бар.

«Тұлпар» тобы – А.Турмағанбет.

Тәрбиеші балаларға суреттерді көрсете отырып, жалпы табиғат, табиғатты қорғау, оған қамқорлық көрсету, соның ішінде бөлме өсімдіктері жайында айтып, гүлді отырғызып, балаларға көрсетті. «Күн мен бұлт» кимылды ойынын ойнатты.

Топта табиғат бұрышы бар, безендіру жұмыстары толық аяқталмаған, бұрышта 9 бөлме өсімдігі, 1 гүл суарғыш, үй жануарларының макеттері бар.

«Айгөлек» - Н.Мұхтарқызы.

Тәрбиеші балалардың назарларын топтағы табиғат бұрышына аудартып, бөлме өсімдіктері туралы, оларды қорғау, оларға қамқорлық жасау туралы айтты. «Күн мен жаңбыр» кимылды ойынын ойнатты.

Топта табиғат бұрышы бар, безендіру жұмыстары толық аяқталмаған, бұрышта 9 бөлме өсімдігі, 1 гүл суарғыш, жыл мезгілдеріне арналған картотека бар.

«Шұғыла» - Ж.Тлеумағанбетова.

ҮІӨ шаттық шеңберінен басталды. Тәрбиеші сұрақ-жауап тәсілі арқылы балалардан жыл мезгілдері, соның ішінде қыс мезгілі, оның ерекшеліктері туралы сұрады. Балалардың назарларын топтағы табиғат бұрышына аудартып, бөлме өсімдіктері жайында айтты. Тосын сәт ұйымдастырылып, топқа бағбаншы келді. Балаларға гүлдер, олардың құрылысы туралы мәлімет беріп, топтық жұмыс жүргізіліп, «Орнын тауып, құрастыр» гүлдің суретін құрастыру ойынын ойнатылды. Бағбаншы балаларға гүлді отырғызуды, оны баптауды, су құю қажеттілігін айтып, шаңнан тазарту керектігін ескертті.

Топта табиғат бұрышында 11 бөлме өсімдігі бар, жыл мезгілдеріне арналған картотека және ағаш макеті, табиғатты бақылау парағы, табиғат бұрышын безендіру жұмыстары аяқталмаған, жануарлар макеттері, экспериментке арналған заттар, құс ұяшықтары, 5 гүл суарғыш, 2 экологиялық кітапшалар бар.

Экологиялық тәрбиеге байланысты дидактикалық ойындар:

«Балықтарды аквариумға салу», «Не дыбыстайды?», «Жапырағына қарай ажырат», «Сұр қоян жуынып жатыр», «Шырша және саңырауқұлақ», «Аюлар мен аралар», «Отырған мынау, ақ қоян», «Даусынан таны», «Саңырауқұлақтар», «Кім қалай дыбыстайды?».

«Қутиуақ» - А.Боккарина.

ҮІӨ шаттық шеңберінен басталды, балалар бір-бірімен амандасып, жылы лебіздерін білдірді. Теледидардан «Адам және табиғат» тақырыбында бейнеролик көрсетіп, сурет бойынша әңгімелесіп, сұрақ-жауап арқылы табиғатты қорғау, ластамау туралы айтты. Тәрбиеші балалардың назарларын топтағы табиғат бұрышына аудартып, бөлме өсімдіктері жайында мәлімет беріп, балаларға гүлді отырғызып көрсетті. Балалар гүлді отырғызуды, шаңын сүртуді, су құюды үйренді.

Топта табиғат бұрышында 9 бөлме өсімдігі бар, жыл мезгілдеріне арналған картотека, табиғатты бақылау парағы, табиғат бұрышын безендіру жұмыстары аяқталмаған, аквариум макеті, 1 гүл суарғыш бар.

Экологиялық тәрбиеге байланысты дидактикалық ойындар:

«Жыл мезгілдері», «Жапырағына қарай ажырат», «Не, кашан өседі?».

4. Төртінші сұрақ бойынша әдіскер И.А.Джанадилова «Мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие берудің тиімді әдіс-тәсілдері» тақырыбында слайдтан көрсетіп, түсіндірді:

Балабақшадағы тәрбиенің мақсаты-экологиялық тәрбие бере отырып, табиғатты аялап, оны қамқорлыққа алып күту, тірі және өлі табиғаттағы құбылыстар жөнінде қарапайым ұғымдар қалыптастыру.

Балабақшадағы экологиялық тәрбие жұмысы, тәрбиешінің негізгі салалары болып есептелетін адамгершілік, эстетикалық, еңбек тәрбиелерінің желісінде және халықтық педагогиканың қайнар бұлағын пайдалана отырып жүргізсе, айналадағы орта, табиғат жайындағы жалпылама ұғымдар нақтыланып, қалыптаса береді. Экологиялық тәрбие жұмысына орай көрнекіліктерді қолдана отырып, табиғат бұрышының жабдыкталуына байланысты сайыстар ұйымдастырылып экология мәселелері туралы, жағымды-жағымсыз әрекеттер бейнеленген суретте пайдаланылғаны, ата-аналар мен тәрбиешілердің бірлескен жұмысының нәтижесінде табиғат туралы шағын кітапхананы өлі және тірі табиғатпен жабдықтау арқылы көрме ұйымдастырылғаны дұрыс.

Балабақшада экологиялық тәрбие берудің әдістері

Балабақшада экологиялық тәрбие берудің әртүрлі әдістері мен тәсілдері бар. Осы әдістер арқылы балалар экологиялық білімдерін ғана емес, сондай-ақ табиғатқа деген жауапкершілігін де меңгереді.

Дидактикалық ойындар: Ойын — баланың дамуына үлкен әсер ететін әдіс. Экологиялық тақырыптардағы дидактикалық ойындар арқылы балалар табиғат туралы білімдерін арттырады. Мысалы, «Табиғат достары» ойынында балалар жануарлар мен өсімдіктер туралы біледі, «Қоршаған ортаны қорғау» ойыны арқылы қоқыс жинау мен табиғатты сақтау туралы білім алады. Осы ойындар балаларға табиғаттың қалай жұмыс істейтінін түсінуге және оны сақтау жолдарын үйренуге мүмкіндік береді.

Шығармашылық жұмыстар: Экологиялық тәрбие шығармашылық жұмыстар арқылы да жүзеге асырылады. Балалар табиғат туралы сурет салып, шығармашылық жұмыстар (колорер, мүсіндер) жасап, өздері көрген табиғат сұлулығын бейнелейді. Бұл жұмыс баланың сезімдерін дамытып, табиғатқа деген құрметін қалыптастырады.

Саяхаттар мен табиғатқа серуендер: Балабақшада балаларды табиғатқа шығарып, оны тікелей көруге мүмкіндік беру өте маңызды. Балалар табиғаттың әртүрлі көріністерін көріп, ағаштар, өсімдіктер мен жануарлар туралы түсінік алады. Бұл серуендер балалардың табиғатқа жақын болуына және оны жақсы көруге ықпал етеді. Мысалы, орманға серуендеу, бақшада жұмыс істеу — табиғатқа деген сүйіспеншілікті арттырудың ең тиімді әдістерінің бірі.

Экологиялық әндер мен өлеңдер: Экологиялық тақырыптағы әндер мен өлеңдер балалардың экологиялық сана-сезімін оятады. Мұндай әндер мен өлеңдер арқылы балалар экологиялық мәселелерді жеңіл әрі қызықты түрде қабылдайды. Өлеңдер мен әндер балаларға табиғатты қорғаудың маңыздылығын түсіндіреді және бұл сезімдер олардың санасында терең ұялайды.

Практикалық жұмыстар: Балабақшада балаларға бақшада жұмыс істеу, ағаш отырғызу, өсімдіктерді күтіп-баптау, суару сияқты практикалық жұмыстарды үйрету экологиялық тәрбиенің маңызды бөлігі болып табылады. Бұл жұмыстар арқылы балалар табиғатқа қамқорлық жасауды үйреніп, жасыл желектердің маңызын түсінеді.

5. Бесінші сұрақ бойынша тәрбиеші А.Тұрмағанбет «Жасыл балабақша» жобасы туралы айтты:

Экологиялық білім беру қазір әлемдік деңгейдегі өзекті мәселелердің бірі. Ғаламдық жылыну, табиғи ресурстардың сарқылуы, қоршаған ортаның ластануы сияқты түйткілдерге бей-жай қарауға болмайды. Сондықтан табиғатқа деген сүйіспеншілікті, оны қорғау дағдыларын кішкентай кезден бастап қалыптастыру маңызды. «Жасыл балабақша» жобасы дәл осы мақсатта қолға алынған.

Балабақша аумағында бау-бақша егу, өсімдіктерді күту, табиғатты бақылау сияқты іс-шаралар жүйелі түрде өткізіледі. Сондай-ақ балалар қалдықтарды сұрыптауды, суды үнемдеуді, электр энергиясын ұтымды пайдалануды, қоршаған ортаның тазалығын

сақтауды үйренеді. Осылайша, олар экологиялық мәдениеттің алғашқы дағдыларын меңгереді.

«Жасыл балабақша» жобасының негізгі бағыттарына тоқталсақ:

- Балалардың табиғат туралы танымдық түсініктерін дамыту;
- Өсімдіктер мен жануарлар әлемімен таныстыру;
- Қоршаған ортаның тазалығын сақтау дағдыларын үйрету;
- Қалдықтарды сұрыптау және қайта өңдеу негіздерін түсіндіру;
- Табиғи ресурстарды (су, электр энергиясы) үнемдеудің қарапайым ұғымдарын ұғындыру;
- Маусымдық өзгерістерді бақылау арқылы танымдық қабілеттерін дамыту;
- Табиғат аясында экологиялық ойындар мен тәжірибелер ұйымдастыру.

Жоба аясында балалар тек теориялық білім алып қана қоймай, оны іс жүзінде де қолданады. Бақша егудің қыр-сырын меңгеріп, өсімдіктердің өсу процесін бақылайды. Бұл олардың еңбекке деген қызығушылығын арттырып, жауапкершілік сезімін оятады.

6. Алтыншы сұрақ бойынша тәрбиеші Т.Алдаберген табиғатқа байланысты экологиялық эксперимент жұмыстарын көрсетті.

Эксперимент алаңының маңыздылығы

Балабақша жасындағы балалардың танымдық қызығушылықтары өте жоғары және оларды ғылыми тәжірибелер арқылы білім беру үрдісіне тарту ерекше маңызды. Эксперименттер балалардың назарын нақты бір құбылыстарға аударып, олардың табиғи процестерді түсінулеріне көмектеседі. Су арқылы жүзеге асырылатын тәжірибелер балалардың шығармашылық ойлауын дамытып, қоршаған ортаға деген қарым-қатынасын тереңдетеді.

Эксперимент алаңында балалар нақты құбылыстарды көріп, тәжірибе жасаған кезде олар білімін тереңдетіп, тәжірибелік дағдыларын қалыптастырады. Мұндай алаңда өткізілетін жұмыстар әртүрлі формада болуы мүмкін, бірақ бәрінің ортақ мақсаты – балаларға табиғат пен қоршаған әлемнің құпияларын ашуға көмектесу.

Су туралы негізгі түсініктерді қалыптастыру

Балаларға су туралы негізгі түсініктерді таныстыру үшін эксперимент алаңын ұйымдастыруда мынадай тақырыптарды қарастыруға болады:

- Судың түрлері және қасиеттері. Су әртүрлі формада кездеседі – сұйық, қатты, газ күйінде. Балаларға бұл күйдердің өзгеруін бақылауға мүмкіндік беретін тәжірибелер жасауға болады. Мысалы, мұзды суға салып, балабақша ішінде оны жібіту, су мен мұздың айырмашылығын көрсету.
- Судың айналымы. Балабақшада балаларға табиғаттағы судың айналымын түсіндіру өте маңызды. Су ыстықтан буланып, бұлттар түзіп, жаңбыр болып жерге қайта оралады. Бұл процесті көрнекі түрде көрсету үшін арнайы құралдарды пайдалану пайдалы болады. Мысалы, пластикалық контейнерде су буланғаннан кейін, салқындатылған беттің бетінде конденсация процесін бақылау.
- Судың тіршілік үшін маңызы. Су барлық тірі организмдердің өмірі үшін маңызды. Балаларға су жануарлары мен өсімдіктердің тіршілігін қамтамасыз ететін маңызды рөлін көрсету үшін қарапайым экожүйелерді зерттеу мүмкін.
- Судың тазалығы. Эксперимент алаңында балаларға су мен оған әсер ететін факторларды зерттеуге мүмкіндік беру өте маңызды. Су құрамы мен сапасы да әртүрлі болуы мүмкін. Мысалы, таза және ластанған судың айырмашылығын байқауға арналған эксперименттер өткізуге болады.
- Эксперимент алаңында өткізілетін әрекеттер
- Судың түрлі жағдайларда ағуы. Балалар судың ағу үрдісін бақылап, оның өзендерде, көлдерде, мұхиттарда қалай жүретінін көре алады. Сонымен қатар, түрлі материалдардан жасалған беттердегі судың ағысы туралы тәжірибелер өткізуге болады.
- Судың түрлі заттарды еріту қабілеті. Судың түрлі заттарды еріту қасиетін көрсету үшін суға тұз, қант, май қосып, еріту процесін бақылауға болады. Бұл тәжірибелер балаларға судың химиялық қасиеттерін түсінуге көмектеседі.

- Судың тазалану процесі. Балаларға судың ластануын, оған түрлі заттардың қосылуын және оны тазалау әдістерін көрсету. Бұл балаларға экологияны түсінуге, суды қорғаудың маңыздылығын ұғынуға көмектеседі.
- Судың тұнықтық және бұлдырау қасиеттері. Тұнық және бұлдыр суды салыстыру арқылы балалар судың тазалығы мен оған әсер ететін сыртқы факторларды зерттей алады.

7. Жетінші сұрақ бойынша тәрбиеші «Балабақшадағы экологиялық жоба – болашаққа жасалған қадам» тақырыбында тәрбиеші Ғ.Изтлеуова өз іс-тәжірибесімен бөлісті.

Экологиялық жобалар – балалардың табиғатқа қатысты білімін, көзқарасын және практикалық дағдыларын кешенді түрде қалыптастыратын педагогикалық құрал. Бұл әдіс балаға табиғатты тек бақылап қана қоймай, оны қорғауға бағытталған нақты әрекеттерге қатысуға мүмкіндік береді. Жобалық іс-әрекет барысында бала табиғаттың адам өміріндегі рөлін түсініп, өзінің іс-әрекеті қоршаған ортаға әсер ететінін сезінеді.

Жоба технологиясының басты ерекшелігі – оның әрекетке бағытталуы. Балалар табиғатқа қатысты мәселені өздері байқап, оны шешудің жолдарын іздейді. Мысалы, ауладағы коқыстың көбеюі, гүлдердің солуды немесе су шығыны сияқты мәселелер жобаның тақырыбына айналуы мүмкін. Мұндай жағдайларда балалар бақылау жүргізіп, себеп-салдарлық байланыстарды анықтауға үйренеді.

Экологиялық жобаларды ұйымдастыру кезінде баланың жас ерекшелігін ескеру маңызды. Мектепке дейінгі жаста күрделі ғылыми терминдер емес, нақты бейне, әрекет және эмоциялық тәжірибе маңызды рөл атқарады. Сондықтан жобалық жұмыс ойын, бақылау, тәжірибе, еңбек және шығармашылық әрекеттермен ұштасып жүзеге асады.

Экологиялық жобаларды жүзеге асыруда дамытушы ортаның рөлі ерекше. Балабақшада табиғат бұрышы, тірі өсімдіктер, шағын бақша, аквариум, құстарға арналған жем салғыштар сияқты нысандар болған жағдайда балалар табиғатпен тікелей қарым-қатынаста болады. Бұл орта жобалық іс-әрекеттің табиғи жалғасына айналады және экологиялық тәрбиенің тиімділігін арттырады.

Жобалар барысында балалар өсімдіктерді күтіп-баптауға, жануарларға қамқорлық жасауға, су мен энергияны үнемдеуге үйренеді. Мұндай тәжірибе экологиялық білімді мінез-құлыққа айналдырады. Бала табиғатты қорғау абстрактілі ұғым емес, өзінің күнделікті әрекеті екенін түсінеді.

Тәрбиешінің рөлі экологиялық жобалардың табысты жүзеге асуында шешуші болып табылады. Педагог балалардың қызығушылығын қолдап, олардың әрекетін бағыттап, қорытынды жасауға көмектеседі. Ол балалардың жетістіктерін атап өтіп, табиғатқа деген жағымды қарым-қатынасын нығайтады.

Экологиялық жобалар балалардың тек танымдық емес, әлеуметтік және эмоциялық дамуына да ықпал етеді. Бірлесіп жұмыс істеу, ортақ мақсатқа жету, нәтижені бағалау баланың жауапкершілігін, ынтымақтастығын және өзіне деген сенімін қалыптастырады. Сонымен қатар табиғатқа қамқорлық жасау жанашырлық пен эмпатия сезімін дамытады.

Экологиялық жобалардың тағы бір маңызды қыры – олардың ата-аналармен өзара байланысты нығайтуы. Отбасылық экологиялық тапсырмалар, бірлескен сенбіліктер, табиғатқа серуендер балада экологиялық мәдениеттің тұрақты қалыптасуына ықпал етеді. Бұл балабақша мен отбасының тәрбие ықпалының бірізділігін қамтамасыз етеді.

Осылайша экологиялық жобалар мектепке дейінгі ұйымдағы оқу-тәрбие үдерісін өмірмен байланыстырып, баланың табиғатқа қатысты саналы көзқарасын қалыптастырады. Мектепке дейінгі ұйымдарда экологиялық жобаларды ұйымдастыру және жүзеге асыру – баланың экологиялық мәдениетін қалыптастырудың тиімді әрі нәтижелі жолы. Жобалық әдіс баланы табиғатпен белсенді қарым-қатынасқа түсіріп, оны қорғауға бағытталған саналы әрекеттерге тәрбиелейді.

Экологиялық жобалар арқылы бала табиғатты тануды ғана емес, оны аялауды, қорғауды және бағалауды үйренеді. Сондықтан балабақша тәжірибесінде жобалық әдісті жүйелі қолдану – болашақта экологиялық жауапкершілігі жоғары, табиғатқа жанашыр ұрпақ тәрбиелеудің берік негізі болып табылады.

8. Сегізінші сурақ бойынша әдіскер И.А.Джанадилова педагогтермен іскерлік ойын: «Не? Қайда? Қашан?» ойынын ұйымдастырып, өткізді.

Шешімі:

1. Мектеп жасына дейінгі балаға экологиялық тәрбие берудің әдіс-тәсілдерін жаңарту, түрлендіру;
2. Топтағы бөлме өсімдіктерін толықтыру;
3. Табиғат бұрышын талапқа сай безендіру жұмыстарын жалғастыру.

Төрайымы:

Хатшы:

С.С. Баймағамбетова

А.А. Боккарина